

V zadevi **Herič proti Sloveniji**,

je senat Evropskega sodišča za človekove pravice (Tretja sekcija) v sestavi:
gospod C. BiRSAN, predsednik senata, gospod B.M. Zupančič,
gospod V. Zagrebelsky,
gospa A. Gyulumyan,
gospod David. Thor Bjorgvinsson, gospa I. Ziernele,
gospa I..BERRO-LEFEVRE, sodniki, in gospod V. BERGER, sodni
tajnik,

po posvetovanju za zaprtimi vrati 30. novembra 2006, izreklo naslednjo
sodbo, ki je bila sprejeta istega dne:

POSTOPEK

1. Zadeva je bila sprožena s pritožbo (št. 33595/02) proti Republiki Sloveniji, ki jo je pri sodišču na podlagi 34. člena Konvencije o varstvu človekovi pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljevanju: Konvencija) 11. junija 2001. vložil slovenski državlján, gospod Uroš Herič (v nadaljevanju: pritožnik).

2. Pritožnika je zastopala Odvetniška pisarna Verstovšek. Slovensko vlado (v nadaljevanju: Vlada) je zastopal njen zastopnik gospod L. Bembič, generalni državni pravobranilec.

3. Pritožnik je na podlagi prvega odstavka 6. člena Konvencije zatrjeval, da je bilo trajanje postopka pred domačim sodiščem, v katerem je bil udeležen kot stranka, predolgo. Navajal je tudi pomanjkanje učinkovitega domačega pravnega sredstva v zvezi s predolгим trajanjem sodnega postopka (13. člen. Konvencije).

4. Dne 7. septembra 2004 je Sodišče odločilo, da o pritožbi glede dolgega trajanja postopka in pomanjkanja učinkovitih pravnih sredstev v zvezi s tem. obvesti Vlado. V skladu s tretjim odstavkom 29. člena Konvencije je odločilo, da hkrati odloči o dopustnosti pritožbe in utemeljenosti zadeve.

DEJSTVA

5. Pritožnik je bil rojen. leta 1966. in živi v Žalcu.

6. Dne 9. aprila 1993 se je pritožnik resno poškodoval v prometni nesreči, v kateri je postal trajni invalid. Pred tem je bil sklenil nezgodno zavarovanje pri. ZT.

7. Dne 12. oktobra 1995 je pritožnik vložil tožbo proti ZT pri Okrožnem sodišču v Celju in zahteval izplačilo invalidnine v višini 1.656.732 SIT (približno 6.900 EUR (eurov)) za v nesreči utrpele poškodbe.

Na podlagi, *inter-alia*, izvedenskega mnenja in delno izplačane odškodnine je pritožnik med postopkom trikrat spremenil svoj zahtevek.

Med 24. majem 1996 in 21. majem 2001 je pritožnik šestkrat vložil pripravljalne vloge in. ali predlagal dokaze.

Od treh narokov za obravnavo, med 3. septembrom 1996 in 30. majem 2001, ni bil noben preložen na zahtevo pritožnika,

Med postopkom je sodišče določilo izvedenca medicinske stroke. Sodišče je pridobilo tudi dodatno izvedenska mnenje.

Na zadnjem naroku za obravnavo je sodišče odločilo, da sodbo izda pisno. Sodba, ki je delno ugodila zahtevku pritožnika, je bila pritožniku vročena 3. decembra 2001.

1. Dne 18. decembra 2001 se je ZT pritožila na Višje sodišče v Celju.

Dne 5. marca 2003 je sodišče delno ugodilo zahtevku ZT in je vrnilo zadevo sodišču prve stopnje, da ponovno razsodi o delu zadeve, ki je bila predmet pritožbe.

Sklep sodišča je bil pritožniku vročen 3. aprila 2003.

1. Med ponovnim postopkom je, dne 4. aprila 2003, pritožnik vložil pripravljalne vloge. Dne 19. maja 2003 je sodišče opravilo obravnavo.

Po obravnavi je sodišče odločilo, da izda sodbo pisno. Sodba, ki je v delu ugodila zahtevku pritožnika, je bila pritožniku vročena 1. septembra 2003.

1. Dne 11. septembra se je pritožnik pritožil.

Dne 10. marca 2005 je Višje sodišče v Celju v delu ugodilo pritožbi in posledično spremenilo sodbo sodišča prve stopnje. Sodba je bila pritožniku vročena 30. marca 2005.

PRAVO

I. ZATRJEVANA KRŠITEV PRVEGA ODSTAVKA 6. ČLENA in 13. ČLENA KONVENCIJE

1. Pritožnik se je pritožil zaradi nerazumno dolgega trajanja postopka. Skliceval se je na prvi odstavek 6. člena Konvencije, ki določa:

»Vsakdo ima pravico, da a njegovih civilnih pravicah in obveznostih ... v razutnem roku odloča ... sodišče.

2. Vsebinsko je pritožnik nadalje navajal, da pravna sredstva, ki so v Sloveniji na

voljo glede nerazumno dolgih sodnih postopkov, niso učinkovita. 13. člen Konvencije določa:

nVsakdo, čigar pravice in svoboščine, zajamčene s to Konvencija, so kršene, ima pravico do učinkovitih pravnih sredstev pred domačimi oblastmi, in to tudi, če je kršitev storila uradna oseba pri opravljanju uradne dvl~nosti. a

A. Dopustnost

1. Vlada seje sklicevala nato, da niso bila izčrpana domača pravna sredstva.
2. Pritožnik je izpodbijal to navedbo in trdil, da domača pravna sredstva niso bila učinkovita,
3. Sodišče ugotavlja, da je obravnavana pritožba podobna zadevanj Belinger in Lukenda (*Belinger v. Slovenija (adl.)*, št. 42320/98, 2. oktober 2001, in *Lukenda v. Slovenija*, št. 23032/02, 6. oktober 2005). V teh zadevah je Sodišče zavrnilo ugovor Vlade o neizčrpanju domačih pravnih sredstev, saj je ugotovilo, da pravna sredstva, ki jih je pritožnik imel na voljo, niso bila učinkovita. Sodišče opozarja na ugotovitve v zadevi *Lukenda*, da predstavlja kršitev pravice do sojenja v razumnem roku sistemski problem, ki izhaja iz neustrezne zakonodaje in neučinkovitega delovanja sodnega sistema.
4. Glede obravnavane zadeve Sodišče ugotavlja, da Vlada ni predložila nobenih prepričljivih dokazov, zaradi katerih bi morale Sodišče to zadevo obravnavati drugače od uveljavljene sodne prakse.
5. Sodišče nadalje ugotavlja, da pritožba ni očitno neutemeljena v smislu tretjega odstavka 35. člena Konvencije. Prav tako ni nedopustna iz katerih koli drugih razlogov. Zato je pritožbo razglasilo za dopustno.

B. Utemeljenost zadeve

1. Prvi odstavek 6. člena

1. Obdobje, ki ga je treba pri tern upoštevati, se je začelo 1.2. oktobra 1995, na dan, ko je pritožnik vložil tožbo pri Okrožnem sodišču v Celju, in seje končalo 30. marca 2005, na dan, ko je bila pritožniku vročena sodba Višjega sodišča v Celju. Upoštevano obdobje je torej trajalo več kot devet let in pet mesecev na dveh. stopnjah sojenja. Zaradi vrnitve sodbe, je bila zadeva obravnavana na štirih stopnjah sojenja.

2. Sodišče ponovno poudarja, da je treba razumnost trajanja postopka ocenjevati glede na okoliščine zadeve in ob upoštevanju naslednjih meril: zapletenost zadeve, ravnanje pritožnika in vpletenih oblasti ter presoja, kolikšen je bil pomen sporne zadeve za pritožnika (gl. med drugim *Frydlender v. Francija [GC]*, št. 30979/96, odstavek 43, ESČP 2000-Vil).

3. Po proučitvi vsega predloženega gradiva in ob upoštevanju pomena zadeve za pritožnika (predvsem izplačilo invalidnine), Sodišče ocenjuje, da je bilo trajanje postopka v obravnavani zadevi predolgo in ni izpolnilo zahteve po sojenju v razumnem roku.

Prišla je torej do kršitve prvega odstavka 6. člena.

2. 13. člen

21. Sodišče ponovno poudarja, da 13. člen Konvencije zahteva, da se zagotovi učinkovito pravno sredstvo pred domačimi oblastmi za zatrjevano kršitev zahteve pa sojenju v razumnem roku iz prvega odstavka 6. člena (gl. *Kudla v. Poljska* [GC], št. 30210/96, odstavek 156, ESČP 2000XI). Sodišče ugotavlja, da je ugovore in trditve, ki jih je predložila Vlada, zavrnilo v prejšnjih zadevah (gl. *Lukenda*, naveden zgoraj) in ne vidi razloga, da bi v obravnavani zadevi prišlo do drugačnega zaključka.

22. Zato Sodišče meni, da je v obravnavani zadevi prišlo do kršitve 1.3. člena zaradi pomanjkanja pravnega sredstva v domačem pravu, s katerim bi pritožnik mogel pridobiti odločbo, na podlagi katere bi lahko uveljavljal svojo pravico do sojenja v razumnem roku, kot to določa prvi odstavek 6. člena.

II. UPORABA 41. ČLENA KONVENCIJE

23. 4.1. člen Konvencije določa:

»Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve Konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno, nakloni pravično zadoščenje.«

A. Škatla

24. Pritožnik je zahteval 10.000 EUR (eurov) za nepremoženjsko škodo.

25. Vlada je zahtevku oporekala.

26. Sodišče ocenjuje, da je pritožnik gotovo utrpel nepremoženjsko škodo. Po prostem preudarku mu po tej postavki Sodišče prisoja 3.000 EUR (eurov).

B. Stroški

27. Pritožnik je zahteval tudi približno 500 EUR (eurov) za stroške postopka pred Sodiščem.

28. Vlada je zahtevku oporekala po višini.

1. V skladu s sodno prakso Sodišča je pritožnik upravičen do povrnitve stroškov le, če dokaže, da so dejansko nastali, da so bili potrebni in da so razumno visoki. Sodišče ugotavlja, da so pritožnikovi odvetniki, ki so zastopali tudi pritožnika v zadevi *Lukenda* (navedeni zgoraj), vložili približno 400 pritožb, ki so, razen kar se tiče dejstev, praktično enake kot obravnavana. Zato Sodišče v obravnavani zadevi ob upoštevanju podatkov, s katerimi razpolaga, in gornjih meril ocenjuje, da je pritožniku razumno prisoditi znesek 1.000 EUR (eurov) za stroške postopka pred Sodiščem,

C. Zamudne obresti

2. Sodišče ocenjuje, da je primerno, da se zamudne obresti obračunajo po mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, zvišani za tri odstotne točke.

d

IZ TEH RAZLOGOV SODIŠČE SOGLASNO

1. *razglaša*, daje pritožba dopustna;
2. *razsoja*, daje prišlo do kršitve prvega odstavka 6. člena Konvencije;
3. *razsoja*, daje prišlo do kršitve 13. člena Konvencije;
4. *razsoja*:
 - a. da mora tožena država pritožniku v treh mesecih od dne, ko postane po drugem odstavku 44. člena Konvencije sodba dokončna, plačati 3.000 EUR (tri tisoč eurov) za nepremoženjsko škodo in 1.000 EUR (tisoč eurov) za stroške postopka, zvišano za morebitni davek;
 - b. da se po izteku navedenih treh mesecev do plačila obračunajo na navedene zneske linearne obresti po stopnji, ki je enaka stopnji posojilne obrestne mere Evropske centralne banke, zvišani za tri odstotne točke;
5. *zavrne* v preostalem delu pritožnikov zahtevke po pravičnem zadoščenju.

Sodba je napisana v angleščini in pisno notificirana 21. decembra 2006 v skladu z drugim in tretjim odstavkom 77. člena Poslovnika Sodišča.

Vincent BERGER Corneliu BIRSAN
sodni tajnik predsednik senata